Zbirka odločb sodne prakse

SKLEPNI PREDLOGI GENERALNEGA PRAVOBRANILCA
MACIEJA SZPUNARJA,
predstavljeni 14. januarja 2021 [1]

Zadeva C-762/19

SIA „CV-Online Latvia“
proti
SIA „Melons“

(Predlog za sprejetje predhodne odločbe, ki ga je vložilo Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija (regionalno sodišče v Rigi, civilni oddelek, Latvija))

„Predhodno odločanje – Pravno varstvo baz podatkov – Direktiva 96/9/ES – Člen 7 – Pravica *sui generis* izdelovalcev baz podatkov – Prepoved vsem tretjim osebam za ‚jemanje izvlečkov‘ ali ‚ponovno uporabo‘ celotne vsebine baze podatkov ali njenega bistvenega dela brez dovoljenja izdelovalca – Baza podatkov, dostopna na spletnem mestu – Prikaz hiperpovezave, ki napotuje na to spletno mesto, in metaoznak, ki vsebujejo informacije iz baze podatkov, s strani upravljavca iskalnika“

Uvod

1. V družini pravic intelektualne lastnine je pravica *sui generis* do varstva baz podatkov med najmlajšimi. Do njene vzpostavitve je prišlo zaradi digitalizacije in pojava interneta. Posledica eksponentnega naraščanja količine informacij, ki so dostopne zaradi digitalizacije, je namreč, da je še posebej koristno in torej ekonomsko donosno, če se te informacije uredijo v baze podatkov, ki jih je mogoče pregledovati na spletu. Hkrati je v digitalnem okolju mogoče posebej enostavno z zanemarljivimi stroški ustvariti kopijo podatkov neke baze, ki je odlične kakovosti, in s tem pridobiti neupravičeno korist od prizadevanj tretjih oseb. Zato je bil v pravu Unije vzpostavljen sistem varstva.

2. Seveda so lahko baze podatkov v pravu držav članic deležne varstva prek avtorske pravice. Vendar to varstvo običajno zahteva neko stopnjo izvirnosti pri izbiri ali razporeditvi podatkov. Baza podatkov mora biti, če naj bo koristna, kolikor je možno izčrpna, podatki pa morajo biti razporejeni v primernem redu glede na zadevni tip podatkov, torej po abecedi, časovno ali kako drugače, tako da omogočajo, da se hitro najdejo iskani podatki, kajti prav to je primarni namen baze podatkov. Zato v večini primerov izbira elementov baze in njihova razporeditev ne moreta biti izvirni. [2] Poleg tega, čeprav je lahko struktura baze podatkov zavarovana z avtorsko pravico, pa to ne more veljati za njeno vsebino, razen če ta ni izvirna.

1 Jezik izvirnika: francoščina.

2 Glej zlasti Derclaye, E., *The Legal Protection of Databases: A Comparative Analysis*, Edward Elgar Publishing, Cheltenham, 2008, str. od 44 do 47.

3. Iz te potrebe po varstvu ne zgolj z avtorsko pravico se je v pravu Unije rodila pravica *sui generis* do varstva baz podatkov. Pravica *sui generis*, ki jo pogosto primerjajo s sorodno avtorsko pravico,[3] je namenjena varstvu naložb izdelovalca baze podatkov v pridobivanje, preverjanje in predstavitev teh podatkov. V zvezi s pravico *sui generis*, ki leži na meji med pravom intelektualne lastnine in pravom nelojalne konkurence,[4] je potrebno premišljeno tehtanje po eni strani legitimnih interesov izdelovalcev baz podatkov za varstvo morebitne amortizacije njihovih naložb ter po drugi strani interesa uporabnikov in konkurentov teh proizvajalcev za dostop do neobdelanih informacij in izdelavo izvirnih proizvodov, ki temeljijo na teh informacijah.

4. V obravnavani zadevi, v kateri gre za tako tehtanje, gre za spor med proizvajalcem baze podatkov, v tem primeru objav prostih delovnih mest, in združevalnikom vsebin na spletu, ki omogoča pregledovanje takih objav, ki so vsebovane na različnih spletnih mestih.[5] Pomembno bo zlasti vprašanje, ali je mogoče na obravnavano zadevo prenesti rešitev, ki jo je Sodišče izoblikovalo v zvezi z „metaiskalniki“.[6] Obravnavana zadeva prav tako ponuja priložnost, da se ta rešitev razvije in izostri glede na pravila konkurence, zlasti tista, ki se nanašajo na nelojalno konkurenco in zlorabo prevladujočega položaja.

Pravni okvir

Pravo Unije

5. Člen 1(1) in (2) Direktive 96/9/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. marca 1996 o pravnem varstvu baz podatkov[7] določa:

„1. Ta direktiva zadeva pravno varstvo baz podatkov v vseh oblikah.

2. Za namene te direktive izraz ‚baza podatkov‘ pomeni zbirko neodvisnih del, podatkov ali drugega gradiva, ki je sistematično in metodično razporejeno in individualno dostopno z elektronskimi in drugimi sredstvi.“

6. Člen 7 te direktive, ki je v njenem poglavju III, naslovljenem „Pravica *sui generis*“, določa:

„1. Države članice predvidijo pravico izdelovalca baze podatkov, pri katerem je prišlo do kakovostno in/ali količinsko znatne naložbe v pridobivanje, preverjanje ali predstavitev vsebine, da prepreči neupravičeno jemanje izvlečkov in/ali ponovno uporabo celotne vsebine te baze podatkov ali njenega bistvenega dela, ocenjenega kakovostno in/ali količinsko.

2. V tem poglavju:

(a) ‚jemanje izvlečkov‘ pomeni stalni ali začasni prenos celotne vsebine baze podatkov ali njenega bistvenega dela na drug nosilec na katerikoli način in v katerikoli obliki;

3 Glej Derclaye, E., *op. cit.*, str. 53 in 54.

4 Glej Derclaye, E., *op. cit.*, str. 53.

5 Glej točko 25 teh sklepnih predlogov.

6 Sodba z dne 19. decembra 2013, Innoweb (C-202/12, EU:C:2013:850; v nadaljevanju: sodba Innoweb).

7 UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 13, zvezek 15, str. 459.

(b) ‚ponovna uporaba' pomeni vsako obliko dajanja na voljo javnosti celotne vsebine baze podatkov ali njenega bistvenega dela z distribuiranjem primerkov, z dajanjem v najem, s sprotnim prenosom (on-line) ali drugimi oblikami prenosa. Prva prodaja primerka baze podatkov s strani imetnika pravic ali z njegovim privoljenjem v Skupnosti izčrpa pravico do nadzora ponovne prodaje tega primerka v [Uniji].

[…]

5. Ponavljajoče se in sistematično jemanje izvlečkov in/ali ponovna uporaba nebistvenih delov vsebine baze podatkov, če so to dejanja, ki nasprotujejo normalni uporabi te baze podatkov ali neupravičeno škodijo zakonitim interesom izdelovalca baze podatkov, ni dovoljeno."

7. Nazadnje, člen 13 navedene direktive določa:

„Ta direktiva ne vpliva na določbe, ki zadevajo zlasti […] pravo o omejevalnih ravnanjih in nelojalni konkurenci […]."

Latvijsko pravo

8. Določbe Direktive 96/9 o pravici *sui generis* so bile prenesene v latvijsko pravo v člene od 57 do 62 Autortiesību likums (zakon o avtorski pravici) z dne 6. aprila 2000,[8] kakor je bil spremenjen z zakonom z dne 22. aprila 2004.[9]

Dejansko stanje, postopek in vprašanji za predhodno odločanje

9. SIA CV-Online Latvia (v nadaljevanju: CV-Online), družba latvijskega prava, upravlja spletno mesto „CV.lv". To spletno mesto obsega bazo podatkov, ki jo družba CV-Online razvija in redno posodablja ter v kateri so vsebovane objave delovnih mest, ki jih objavljajo delodajalci.

10. Spletno mesto „CV.lv" poleg tega v skladu s slovarjem, ki ga je razvil Schema.org, konzorcij štirih velikih spletnih iskalnikov, vsebuje metaoznake (*meta tags*) tipa „mikropodatki" (*microdata*).[10] Te oznake ob odprtju spletnega mesta CV-Online niso vidne. Spletnim iskalnikom omogočajo, da bolje prepoznajo vsebino vsake strani, da jo pravilno indeksirajo. To je pomembno za uvrstitev strani v rezultate iskanja, opravljenega z iskalnikom. V primeru spletnega mesta CV-Online te metaoznake za vsako objavo prostega delovnega mesta v bazi podatkov vsebujejo te ključne besede: „naziv delovnega mesta", „ime podjetja", „kraj dela" in „datum objave".

11. Družba SIA Melons, ki je prav tako družba latvijskega prava, upravlja spletno mesto „KurDarbs.lv", ki je iskalnik, specializiran za objave prostih delovnih mest. Ta iskalnik omogoča iskanje po več spletnih mestih, ki vsebujejo objave prostih delovnih mest, po različnih merilih, med drugim glede na vrsto zaposlitve in kraj dela. Spletno mesto „KurDarbs.lv" s hiperpovezavami preusmeri uporabnike na spletna mesta, na katerih so bile iskane informacije prvotno objavljene, med drugim na spletno mesto družbe CV-Online. Metaoznake, ki jih je družba CV-Online vstavila v programsko kodo svojega spletnega mesta, so prav tako prikazane na seznamu rezultatov, pridobljenem z uporabo iskalnika družbe Melons.

8 *Latvijas Vēstnesis*, 2000, št. 148/150.

9 *Latvijas Vēstnesis*, 2004, št. 69.

10 Bing, Google, Yahoo in Yandex.

12. Družba CV-Online je menila, da je kršena njena pravica *sui generis*, in je vložila tožbo proti družbi Melons. Trdi, da družba Melons „jemlje izvlečke“ in „ponovno uporablja“ bistveni del vsebine baze podatkov, ki so na spletnem mestu „CV.lv“. Prvostopenjsko sodišče je ugotovilo, da je bila zadevna pravica kršena, ker je bila baza podatkov „ponovno uporabljena“.

13. Družba Melons je pri predložitvenem sodišču vložila pritožbo zoper prvostopenjsko sodbo. Poudarja, da njeno spletno mesto ne zagotavlja sprotnih prenosov, torej da ne deluje „v realnem času“. Poleg tega trdi, da je treba razlikovati med spletnim mestom „CV.lv“ in bazo podatkov, ki jo to mesto vsebuje. V zvezi s tem poudarja, da se informacije o objavah prostih delovnih mest v rezultatih, pridobljenih prek iskalnika „KurDarbs.lv“, pojavijo tam zaradi metaoznak, ki jih uporablja družba CV-Online. Te metaoznake pa naj ne bi bile del baze podatkov.

14. V teh okoliščinah je Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija (regionalno sodišče v Rigi, civilni oddelek, Latvija) prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo ti vprašanji:

„1. Ali je treba dejavnost tožene stranke, ki je v tem, da končnega uporabnika prek hiperpovezave preusmeri na spletno mesto tožeče stranke, kjer ima možnost vpogleda v bazo podatkov objavljenih prostih delovnih mest, razlagati tako, da spada v opredelitev ‚ponovne uporabe‘ iz člena 7(2)(b) [Direktive 96/9], in sicer v ponovno uporabo baze podatkov z drugo obliko prenosa?

2. Ali je treba informacije, ki jih vsebujejo metaoznake in ki se prikažejo v iskalniku tožene stranke, razlagati tako, da spadajo v opredelitev ‚jemanje izvlečkov‘ iz člena 7(2)(a) [Direktive 96/9], in sicer v stalni ali začasni prenos celotne vsebine baze podatkov ali njenega bistvenega dela na drug nosilec na kateri koli način in v kateri koli obliki?“

15. Predlog za sprejetje predhodne odločbe je na Sodišče prispel 17. oktobra 2019. Pisna stališča so predložile stranki v postopku v glavni stvari, latvijska vlada in Evropska komisija. Iste zainteresirane osebe so bile zastopane na obravnavi, ki je bila 22. oktobra 2020.

Analiza

16. Predložitveno sodišče postavlja vprašanji za predhodno odločanje, ki se nanašata na jemanje izvlečkov in morebitno ponovno uporabo baz podatkov družbe CV-Online s strani družbe Melons. Vendar se bojim, da so v teh vprašanjih, kakor sta oblikovani, izpuščeni pravi pravni problemi, povezani s tem, da družba Melons uporablja baze podatkov družbe CV-Online, slednja pa noče dopustiti te uporabe. Menim, da je treba ti vprašanji za to, da bo predložitveno sodišče dobilo koristen odgovor, preoblikovati. [11]

17. Poleg tega ta predlog za sprejetje predhodne odločbe temelji na premisi, da obstaja baza podatkov, ki je zavarovana s pravico *sui generis*, zagotovljeno z določbami poglavja III Direktive 96/9, čeprav nacionalni sodišči v zvezi s tem ne navajata ničesar. Analiza pogojev tega varstva v okoliščinah obravnavane zadeve bi lahko bila koristna za presojo morebitne kršitve pravic, zagotovljenih s temi določbami.

Obstoj zavarovane baze podatkov

18. Naj spomnim, da je v členu 1(2) Direktive 96/9 baza podatkov opredeljena kot „zbirk[a] neodvisnih del, podatkov ali drugega gradiva, ki je sistematično in metodično razporejeno in individualno dostopno z elektronskimi in drugimi sredstvi“. Sodišče je že imelo priložnost razsoditi, da je treba z „neodvisnimi gradivi“ razumeti „gradiv[a], ki so med seboj ločljiva, ne da bi bila zaradi tega

11 Glej točko 28 teh sklepnih predlogov.

spremenjena vrednost njihove informativne, literarne, umetniške, glasbene ali druge vsebine“.[12] Drugače povedano, ta gradiva morajo imeti „neodvisno informativno vrednost“.[13] Poleg tega mora baza podatkov vsebovati „tehnično sredstvo, kot je elektronski, elektromagnetni ali elektrooptični proces, […] ali drugo sredstvo, […] ki v okviru vsebine zbirke omogoča izločitev vsakega neodvisnega elementa“.[14] Tako je koristen element baze podatkov element, ki ga je v tej bazi mogoče priklicati in do njega dostopati ter ki ima neodvisno informativno vrednost.

19. Varstvo baze podatkov s pravico *sui generis* se v skladu s členom 7(1) Direktive 96/9 uporablja le, če je prišlo do kakovostno ali količinsko znatne naložbe v pridobivanje, preverjanje ali predstavitev vsebine te baze.[15] Cilj pravice *sui generis* je namreč zavarovati naložbo izdelovalca baze podatkov pri njeni izdelavi.[16] Ker gre za dejansko vprašanje, morata nacionalni sodišči presoditi, ali gre pri bazi podatkov, katere varstvo se zahteva, za tako naložbo. Ta presoja pa je vendarle pomembna z vidika razlage Direktive 96/9 in uporabe določb, s katerimi je prenesena, saj se morebitna kršitev pravice *sui generis*, vzpostavljene s to direktivo, ne sme presojati glede na bazo podatkov *in abstracto*, ampak glede na to naložbo.[17]

20. Poleg tega, čeprav z Direktivo 96/9 ni opredeljen pojem „znatna naložba“, je Sodišče ponudilo nekatere elemente te opredelitve. Razsodilo je namreč, da se naložba v pridobivanje vsebine baze podatkov nanaša na „sredstva, namenjena pridobivanju obstoječih gradiv in njihovemu zbiranju v omenjeni bazi, z izjemo sredstev, uporabljenih prav za ustvarjanje gradiv“.[18] Naložba v preverjanje take vsebine je v „sredstv[ih], ki so zaradi zagotavljanja zanesljivosti informacije v tej bazi namenjena nadzoru nad pravilnostjo pridobljenih gradiv ob vzpostavitvi te baze in v obdobju njenega delovanja“,[19] kar nujno obsega posodabljanje baze podatkov in izločanje zastarelih elementov. Nazadnje, naložba v predstavitev vsebine baze obsega „sredstva, namenjena temu, da se tej bazi doda funkcija obdelave podatkov, t. J. Tista sredstva, ki so namenjena sistematični ali metodični razvrstitvi elementov, vsebovanih v tej bazi, kot tudi za organiziranje njihove individualne dostopnosti“.[20] Ta zadnja kategorija torej obsega naložbo v brskalnik, če ga baza podatkov ima.

21. Očitno so v bazi družbe CV-Online neodvisni elementi, ki tvorijo njeno vsebino, objave prostih delovnih mest. Vsaka objava prostega delovnega mesta namreč pomeni eno enoto informacij, ki ima po eni strani neodvisno informativno vrednost in ki jo je po drugi strani mogoče ločiti od drugih objav prostih delovnih mest v tej bazi podatkov. Poleg tega je vsaka objava prostega delovnega mesta v bazi podatkov družbe CV-Online posamično dostopna zaradi obrazca za iskanje, ki ga vsebuje ta baza.

22. Teh elementov ne ustvarja družba CV-Online, ampak ji jih dostavijo delodajalci. Ta družba v določenem obsegu zagotavlja tudi preverjanje teh elementov in njihovo predstavitev, zlasti z zagotovitvijo obrazca za iskanje na svojem spletnem mestu. Čeprav mora predložitveno sodišče preveriti, ali lahko družba CV-Online dokaže znatne naložbe v izdelavo svoje baze podatkov, na prvi pogled nič ne more omajati premise, da dejansko je tako.

12 Sodba z dne 9. novembra 2004, Fixtures Marketing (C-444/02, EU:C:2004:697, točka 29).

13 Sodba z dne 9. novembra 2004, Fixtures Marketing (C-444/02, EU:C:2004:697, točka 33).

14 Sodba z dne 9. novembra 2004, Fixtures Marketing (C-444/02, EU:C:2004:697, točka 30).

15 Pravica *sui generis* iz člena 7 Direktive 96/9 se po pogojevanju varstva baze podatkov z obstojem znatnih naložb razlikuje od nekaterih pravic, ki so sorodne avtorski pravici, katere glavni cilj je prav tako nagraditi naložbo, ki pa ne vsebujejo podobnega pogoja (kot je pravica proizvajalcev fonogramov, za katero je šlo v zadevi, v kateri je bila izdana sodba z dne 29. julija 2019, Pelham in drugi (C-476/17, EU:C:2019:624)).

16 Glej uvodne izjave od 39 do 42 Direktive 96/9.

17 Glej v tem smislu sodbo z dne 9. novembra 2004, The British Horseracing Board in drugi (C-203/02, EU:C:2004:695, točka 69).

18 Sodba z dne 9. novembra 2004, Fixtures Marketing (C-338/02, EU:C:2004:696, točka 24).

19 Sodba z dne 9. novembra 2004, Fixtures Marketing (C-338/02, EU:C:2004:696, točka 27).

20 Sodba z dne 9. novembra 2004, Fixtures Marketing (C-338/02, EU:C:2004:696, točka 27).

Vsebina vprašanj za predhodno odločanje

23. Predložitveno sodišče s prvim vprašanjem za predhodno odločanje sprašuje, ali dejstvo, da je uporabnik prek hiperpovezave preusmerjen na spletno mesto, kjer ima možnost vpogleda v vsebino baze podatkov objavljenih prostih delovnih mest, spada v opredelitev „ponovne uporabe“ iz člena 7(2)(b) Direktive 96/9.

24. Tudi če bi se štelo, da ne gre za kakršno koli preusmeritev „do baze podatkov“, ampak za preusmeritev do posamičnih elementov v tej bazi, v obravnavani zadevi do objav prostih delovnih mest, menim, da resnični problem, ki se poraja s tem vprašanjem, niso hiperpovezave,[21] ampak način, kako so izbrane objave prostih delovnih mest, na katere napotujejo te povezave.

25. Ta izbira se opravlja s pomočjo iskalnika, ki je specializiran za objave prostih delovnih mest in ki ga dobavlja družba Melons. Ta iskalnik reproducira in indeksira spletna mesta z objavami prostih delovnih mest, kakršno je spletno mesto „CV.lv“, in nato omogoča iskanje v indeksiranih vsebinah[22] po merilih, kot sta narava zaposlitve ali kraj dela, ki sta najpomembnejši merili pri iskanju zaposlitve. Gre torej za iskalnik, ki je specializiran za iskanje v bazah podatkov, dostopnih na spletu, v obravnavani zadevi v bazah objav prostih delovnih mest. Taki iskalniki se pogosto imenujejo „združevalniki vsebin“. Opredelitev rezultatov, ki jih lahko uporabniki pridobijo zaradi tega iskalnika, z vidika člena 7 Direktive 96/9 je tisto pravno vprašanje, ki je upoštevno za koristen odgovor na prvo vprašanje za predhodno odločanje.

26. Predložitveno sodišče z drugim vprašanjem sprašuje, ali je treba informacije, ki izhajajo iz metaoznak spletnega mesta, ki vsebuje bazo podatkov, ki jo prikaže spletni iskalnik, ki ga zagotavlja tretja oseba, razlagati tako, da spadajo v opredelitev „jemanje izvlečkov“ iz člena 7(2)(a) Direktive 96/9.

27. Vprašanje, ali reprodukcija ali dajanje na voljo javnosti metaoznak spletnega mesta, ki vsebuje bazo podatkov, spada v okvir opredelitve pojma „jemanje izvlečkov“ vsebine te baze v smislu člena 7(2)(a) Direktive 96/9, je zagotovo samo po sebi zanimivo.[23] Vendar menim, da to drugo vprašanje – enako kot prvo – izhaja iz splošnejšega problema, namreč ponovno problema presoje delovanja specializiranega iskalnika z vidika pravice *sui generis* iz člena 7 te direktive.

28. Zato predlagam, da za koristen odgovor predložitvenemu sodišču vprašanji za predhodno odločanje analiziram skupaj, in sicer, kot da se nanašata na vprašanje, ali ima na podlagi člena 7(1) in (2) Direktive 96/9 izdelovalec baze podatkov, ki je prosto dostopna na internetu, pravico prepovedati uporabo te baze podatkov prek spletnega iskalnika, specializiranega za iskanje vsebin baz podatkov (združevalnik vsebin).

21 Čeprav je Sodišče štelo, da hiperpovezave, med njimi „globinsko povezovanje“, ne pomenijo kršitve pravice do dajanja na voljo javnosti v okviru sistema iz člena 3 Direktive 2001/29/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. maja 2001 o usklajevanju določenih vidikov avtorske in sorodnih pravic v informacijski družbi (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 17, zvezek 1, str. 230) (sodba z dne 13. februarja 2014, Svensson in drugi, C-466/12, EU:C:2014:76), ne razumem, zakaj naj bi te povezave pomenile kršitev pravice do ponovne uporabe vsebine baze podatkov, dostopne na spletu, pri čemer je ta ponovna uporaba opredeljena kot „vsaka oblika dajanja na voljo javnosti“ take vsebine.

22 Glede na opis delovanja tega iskalnika, kot ga je na obravnavi podala družba CV-Online in ki mu družba Melons ni oporekala.

23 V zvezi s tem je mogoče v sodni praksi Sodišča najti nekatera pojasnila. Sodišče je med drugim razsodilo, da pojmov „jemanje izvlečkov“ in „ponovna uporaba“ v smislu člena 7 Direktive 96/9 ni mogoče omejiti na primere jemanja izvlečkov in ponovne uporabe, izvedene neposredno iz prvotne baze, in da nista pogojena z neposrednim dostopom do te baze (sodba z dne 9. novembra 2004, The British Horseracing Board in drugi, C-203/02, EU:C:2004:695, točki 52 in 53). Menim, da je s tem odgovorjeno na glavno trditev družbe Melons, da metaoznake na spletnem mestu družbe CV-Online niso del baze podatkov te družbe. Ugotoviti je treba torej še, ali so informacije, vsebovane v teh oznakah, bistven del vsebine te baze podatkov.

Razlaga člena 7(1) in (2) Direktive 96/9

29. Okoliščina, da se problem predstavi na način iz točke 28 teh spletnih predlogov, omogoča, da se opazi podobnost med to zadevo in zadevo, v kateri je bila izdana sodba Innoweb, v kateri je imelo Sodišče priložnost presoditi o opredelitvi metaiskalnikov, ki omogočajo iskanje v bazah podatkov tretjih oseb, z vidika pravice *sui generis* iz Direktive 96/9. Postavlja se vprašanje, ali – in v kolikšni meri – je mogoče rešitev, ki jo je sprejelo Sodišče v tisti zadevi, prenesti na obravnavano.

Zadeva Innoweb

30. Zadeva, v kateri je bila izdana sodba Innoweb, se je nanašala na iskalnik, namenjen za iskanje oglasov za prodajo rabljenih vozil. Ta iskalnik, ki je bil na voljo na spletu, je omogočal iskanje na spletnih mestih z oglasi za prodajo avtomobilov, ki so jih sestavljale baze podatkov, varovane s pravico *sui generis* iz Direktive 96/9, z uporabo obrazcev za iskanje, ki so bili lastni navedenim spletnim mestom; od tod izvira njegovo ime „metaiskalnik“. Ta metaiskalnik je prevedel poizvedbe uporabnikov tako, da so bile razumljive za obrazec za iskanje na spletnih mestih, ki so vsebovala oglase za prodajo avtomobilov, s čimer je uporabnikom omogočil hkratno iskanje na več spletnih mestih po skorajda enakih merilih, kot so se uporabljala na teh mestih, torej po upoštevnih lastnostih rabljenih motornih vozil. Rezultati iskanja metaiskalnika so vsebovali oglase, ki so bili na voljo glede na izbrana merila, z, med drugim, hiperpovezavami do spletnih mest, na katerih so bili objavljeni ti oglasi.[24]

31. Sodišče je v zadevni sodbi razsodilo, da v okoliščinah, kot so tiste iz postopka v glavni v stvari v tisti zadevi, subjekt, ki upravlja metaiskalnik, v smislu člena 7(1) Direktive 96/9 ponovno uporablja celotno vsebino – ali njen bistveni del – baze podatkov, ustvarjene s spletnim mestom, v katerem ta metaiskalnik omogoča iskanje.[25]

32. Sodišče je namreč med drugim štelo, da metaiskalnik s tem, da omogoča preiskovanje vseh podatkov iz varovane baze podatkov, omogoča uporabnikom, ki jih je treba opredeliti kot javnost, dostop do celotne vsebine te baze po drugi poti, kot jo je predvidel njen izdelovalec.[26] Ta metaiskalnik se je torej približal parazitskemu konkurenčnemu izdelku iz uvodne izjave 42 Direktive 96/9, saj naj bi bil podoben bazi podatkov, ne da bi pri tem sam razpolagal s podatki.[27] Tako je subjekt, ki je upravljal metaiskalnik, namerno ponovno uporabljal bistveni del ali celo celotno vsebino baze podatkov, v kateri je ta metaiskalnik opravljal iskanje.[28] Poleg tega ni bilo pomembno, da je bilo treba za dostopanje do vseh informacij o ponudbi za prodajo rabljenega motornega vozila slediti povezavi na izvirno bazo podatkov za ta oglas.[29]

Uporaba v obravnavani zadevi

33. Specializirani iskalnik, kot je ta, ki ga zagotavlja družba Melons, deluje drugače od metaiskalnika. Ne uporablja namreč obrazcev za iskanje spletnih mest, na katerih omogoča iskanje, in poizvedb uporabnikov ne prevaja v realnem času v merila, ki jih uporabljajo ti obrazci. Namesto tega redno indeksira ta spletna mesta in njihovo kopijo shrani na lastnih strežnikih. Nato prek lastnega obrazca za iskanje uporabnikom omogoči iskanje po merilih, ki jih ponuja, pri čemer se ta poizvedba opravi med podatki, ki so bili indeksirani. S tem iskalnik družbe Melons deluje podobno kot splošni spletni iskalniki, kakršen je Google. Razlika je v tem, da medtem ko splošni iskalniki načeloma pregledujejo celoten splet (*World Wide Web*), tako da prehajajo z enega spletnega mesta na drugo prek

24 Glej sodbo Innoweb (točke od 9 do 11, 25 in 26).

25 Sodba Innoweb (izrek).

26 Sodba Innoweb (točki 40 in 51).

27 Sodba Innoweb (točka 48).

28 Sodba Innoweb (točki 52 in 53).

29 Sodba Innoweb (točki 44 in 45).

hiperpovezav, vsebovanih na teh spletnih mestih, je specializirani iskalnik zasnovan tako, da indeksira zgolj spletna mesta s svojega specialnega področja, v obravnavani zadevi spletna mesta z objavami prostih delovnih mest. Poleg tega sta njegova metoda indeksacije in obrazec za iskanje optimizirana za iskanje in izbiro rezultatov po merilih, upoštevnih z vidika oseb, ki iščejo zaposlitev, zlasti po vrsti zaposlitve in kraju dela. Tak iskalnik torej namerno uporablja dana spletna mesta, kakršno je spletno mesto družbe CV-Online.

34. Sodišče je v sodbi Innoweb opredelilo lastnosti metaiskalnika, za katerega delovanje je značilna ponovna uporaba vsebine baz podatkov, v katerih ta iskalnik omogoča iskanje. Te lastnosti so: zagotovitev obrazca za iskanje, ki ima v bistvu enake lastnosti kot obrazci za iskanje ponovno uporabljenih baz podatkov, prevajanje poizvedb v realnem času in predstavitev rezultatov v vrstnem redu, ki temelji na merilih, primerljivih z merili, ki jih uporabljajo te baze, pri čemer združuje dvojnike, najdene v več bazah podatkov. [30]

35. Vendar ne menim, da je mogoče to sodbo razlagati *a contrario* v tem smislu, da vsaka druga storitev, opravljena na spletu, ne uporabi ponovno baze podatkov zgolj zato, ker nima enakih lastnosti. Sodišče se je v obravnavani zadevi sklicevalo na postopek v glavni stvari, da bi natančno odgovorilo predložitvenemu sodišču. Ugotovitev Sodišča kljub temu ne temelji na podrobnostih delovanja metaiskalnika v obravnavani zadevi, ampak na dejstvu, da je omogočal, da se preišče – na način, ki ga izdelovalec zadevne baze podatkov ni predvidel – celotna vsebina te baze, s čimer je tako to vsebino dal na voljo lastnim uporabnikom.

36. Kot je razvidno iz informacij v predlogu za sprejetje predhodne odločbe in stališčih strank, ima isto sposobnost preiskovanja celotne vsebine baze podatkov (ali, natančneje, več baz podatkov hkrati) specializirani iskalnik, kakršen je iskalnik družbe Melons. Ta iskalnik omogoča iskanje objav prostih delovnih mest na več spletnih mestih po upoštevnih merilih in ne da bi bilo treba uporabiti obrazce za iskanje, lastne tem spletnim mestom. Rezultat tega iskanja omogoči uporabniku dostop do objav prostih delovnih mest, izbranih po navedenih merilih. Če je mogoče navedena spletna mesta šteti za baze podatkov, varovane s pravico *sui generis* iz Direktive 96/9, zadevni iskalnik omogoča preiskovanje celotne vsebine teh baz, pri čemer ponovno uporabi to vsebino v smislu, ki ga je izrazu „ponovna uporaba“ dalo Sodišče v sodbi Innoweb. Poleg tega iskalnik družbe Melons s tem, da indeksira in na lastni strežnik prekopira vsebino spletnih mest, jemlje izvlečke vsebine baz podatkov, ki sestavljajo ta spletna mesta. Zagotovitev hiperpovezav do objav na spletnem mestu družbe CV-Online in reprodukcija informacij v metaoznakah na tem spletnem mestu, omenjeni v vprašanjih za predhodno odločanje, sta zgolj zunanji izraz – ki je drugotnega pomena – tega jemanja izvlečkov in te ponovne uporabe. Položaj iz postopka v glavni stvari se torej ne razlikuje bistveno od položaja v zadevi, v kateri je bila izdana sodba Innoweb.

37. Zato je treba skleniti, da iskalnik, ki prekopira in indeksira vse prosto dostopne baz podatkov na spletu ali njihov bistveni del in nato svojim uporabnikom omogoči iskanje v teh bazah podatkov po merilih, upoštevnih glede na njihovo vsebino, jemlje izvlečke in ponovno uporabi to vsebino v smislu člena 7(2) Direktive 96/9. Ob tem pa menim, da se analiza ne bi smela tu ustaviti. Pravica, da se jemanje izvlečkov in ponovna uporaba prepovesta, mora namreč po mojem mnenju izpolnjevati dodatne pogoje.

30 Sodba Innoweb (izrek).

Predmet in cilj varstva s pravico sui generis

38. Ugotoviti je treba, da je Sodišče v sodbi Innoweb podalo razlago pojma „ponovna uporaba“, ki je zelo zaščitniška do interesov izdelovalcev baz podatkov.[31] Metaiskalnik bi bilo namreč mogoče analizirati kot preprosto avtomatizacijo iskanja v več bazah podatkov. To funkcionalnost iskanja vsekakor predvidevajo izdelovalci baz podatkov.[32] Vsebino baze podatkov je dal na voljo javnosti – če gre za prosto dostopno bazo na spletu – že njen izdelovalec.

39. Če se je Sodišče odločilo, da izdelovalcem baz podatkov omogoči varstvo pred metaiskalniki v položajih, kot je ta v zadevi, v kateri je bila izdana sodba Innoweb, je to storilo zaradi preprečitve izdelave parazitskih konkurenčnih izdelkov. Tako ravnanje lahko namreč ogroža prihodke navedenih izdelovalcev in jim odvzame prihodke, ki naj bi jim omogočili amortizacijo stroškov njihovih naložb v vzpostavitev in delovanje baz podatkov.[33] Kot sem že navedel,[34] namreč varstvo teh naložb pomeni končni *ratio legis* Direktive 96/9.[35] Menim, da je treba za doseganje ciljev te direktive, da se ne bi hkrati poseglo v druge legitimne interese, vključiti premisleke, ki so v navedeni zadevi Sodišče vodili k razlagi pravice *sui generis* iz člena 7 navedene direktive.

40. Čeprav je cilj pravice *sui generis* iz člena 7 Direktive 96/9 varstvo izdelovalcev baz podatkov pred izdelavo parazitskih konkurenčnih izdelkov,[36] ne sme hkrati voditi do preprečitve izdelave inovativnih izdelkov z dodano vrednostjo.[37] Vendar se lahko izkaže, da je razlikovanje med tema kategorijama izdelkov težko. Kar se bo izdelovalcu neke baze podatkov zdelo parazitsko, bo za uporabnike imelo veliko dodano vrednost.

41. Različni združevalniki vsebin na spletu so odličen primer za to. Ne le, da omogočajo boljše strukturiranje in učinkovitejše iskanje informacij na spletu, ampak prispevajo tudi k boljšemu delovanju konkurence ter preglednosti ponudb in cen. Omogočajo torej znižanje stroškov za potrošnike in učinkovitejšo razporeditev sredstev. V nekaterih sektorjih so združevalniki vsebin povzročili pravo revolucijo na trgu, na primer v sektorju letalskega prevoza potnikov. Ti združevalniki imajo torej nezanemarljivo vlogo v delovanju spleta in digitalne ekonomije nasploh.

42. Hkrati ni sporno, da imajo ti združevalniki, ki svoje storitve vežejo na storitve ustvarjalcev vsebin na spletu, korist od gospodarskih prizadevanj teh ustvarjalcev. S tem ravnanjem v različni meri posegajo v gospodarske modele operaterjev, katerih vsebina se združuje, kot so izdelovalci baz podatkov, dostopnih na spletu. Gre torej za vprašanje pravega ravnovesja med interesi teh operaterjev ter interesi združevalcev vsebin in njihovih uporabnikov.

43. Menim, da je imel zakonodajalec Unije v primeru baz podatkov, varovanih s pravico *sui generis* v skladu s členom 7 Direktive 96/9, namen vzpostaviti to ravnovesje s pojmom naložbe izdelovalca baze podatkov. Tako menim, da bi merilo škode za naložbo v smislu tveganja za možnost amortizacije te naložbe kot pogoja za podelitev varstva s pravico *sui generis* omogočilo doseganje ciljev te pravice,[38] ne da bi nesorazmerno omejilo inovacije na trgu informacij.

31 Ali, po mnenju nekaterih avtorjev, celo preveč zaščitniška. Glej zlasti Husovec, M., „The End of (Meta) Search Engines in Europe?“, *Chicago-Kent Journal of Intellectual Property*, 2014, št. 1, str. od 145 do 172.

32 In se z njo spremeni zmes informacij v bazo podatkov, tako da so njeni elementi posamično dostopni, kot je zahtevano s členom 1(2) Direktive 96/9 (glej sodbo z dne 9. novembra 2004, Fixtures Marketing, C-444/02, EU:C:2004:697, točka 31).

33 Sodba Innoweb (točke od 41 do 43 in 48).

34 Glej točko 19 teh sklepnih predlogov.

35 Glej uvodne izjave od 7 do 12, 40 in 41 te direktive.

36 Glej uvodno izjavo 42 te direktive.

37 Glej uvodno izjavo 47 te direktive.

38 Razlikovati je treba med *predmetom* varstva s pravico *sui generis*, namreč vsebino baze podatkov, in *ciljem* tega varstva, namreč naložbo.

44. Z besedilom člena 7 Direktive 96/9 je po mojem mnenju omogočena uporaba takega merila. V skladu s členom 7(1) te direktive ima namreč izdelovalec baze podatkov pravico, da prepove jemanje izvlečkov ali ponovno uporabo njene vsebine, kadar je prišlo do kakovostno in/ali količinsko znatne naložbe v pridobivanje, preverjanje ali predstavitev te vsebine.

45. Iz te opredelitve je razvidno, da je prvi cilj te določbe, da se varstvo s pravico *sui generis* omeji zgolj na baze podatkov, katerih izdelava ali delovanje zahteva znatne naložbe. Ta cilj je v skladu s ciljem Direktive 96/9, ki je zavarovati in vzpodbujati take naložbe. Vendar je funkcija te omejitve tudi varstvo konkurence. Sodišče je namreč že imelo priložnost razsoditi, da se mora zadevna naložba med drugim nanašati na zbiranje informacij, ki tvorijo vsebino baze podatkov, izključene pa so naložbe v ustvarjanje teh informacij.[39] To omogoča preprečitev monopolizacije informacij s strani subjekta, ki jih je ustvaril.[40]

46. V tem smislu bi smelo biti varstvo, zagotovljeno s pravico *sui generis*, odobreno le, kadar zadevno jemanje izvlečkov ali zadevna ponovna uporaba pomeni škodo za naložbo v izdelavo ali delovanje baze podatkov, katere varstvo se zahteva, v tem smislu, da pomeni tveganje za možnost amortizacije te naložbe, med drugim s tem, da ogroža prihodke, ki izvirajo iz izkoriščanja zadevne baze podatkov. Cilj, ki se uresničuje z omejitvijo varstva zgolj na baze podatkov, povezane z znatnimi naložbami, naj bi bil, če bi se bilo mogoče na to varstvo sklicevati zoper ravnanja, ki ne škodujejo zadevni naložbi, dosežen zgolj delno.

47. Nacionalni sodišči bi zato morali preveriti ne le, ali gre za jemanje izvlečkov ali ponovno uporabo celotne vsebine baze podatkov ali njenega bistvenega dela in ali je prišlo do znatne naložbe v pridobivanje, preverjanje ali predstavitev te vsebine, ampak tudi, ali zadevno jemanje izvlečkov ali zadevna ponovna uporaba pomeni tveganje za možnost amortizacije te naložbe. Zgolj če gre za tak primer, bi morali biti izdelovalci baz podatkov upravičeni do prepovedi jemanja izvlečkov ali ponovne uporabe vsebine svojih baz.

48. Družba CV-Online trdi, da prejema svoje prihodke od plačil, ki jih delodajalci plačajo za objave na njenem spletnem mestu. Gre torej za način financiranja, ki se razlikuje od baze podatkov, za katero je šlo v zadevi, v kateri je bila izdana sodba Innoweb, ki je temeljila na oglaševanju. Po navedbah družbe CV-Online je cena, ki bi jo lahko zahtevala od teh delodajalcev, odvisna od števila oseb, ki obiščejo njeno spletno mesto. To število pa naj bi se zniževalo zaradi obstoja storitev, kakršna je iskalnik družbe Melons.

49. Vendar je ta trditev, prvič, očitno povsem hipotetična in bi jo bilo treba podpreti s preprečljivimi dokazi, da bi bilo mogoče škodo za naložbo v bazo podatkov družbe CV-Online utemeljiti z obstojem specializiranih iskalnikov, kakršen je iskalnik družbe Melons. Drugič, tak iskalnik nadomešča zgolj obrazec za iskanje spletnega mesta družbe CV-Online. Nasprotno pa to spletno mesto ostaja nujen vmesnik med iskalci zaposlitve in delodajalci, saj so zgolj na tem spletnem mestu vsebovane popolne informacije o objavah prostih delovnih mest in pripomoček, ki uporabnikom omogoča oddajo prijav neposredno s tega spletnega mesta.[41] Z vidika delodajalcev torej učinkovitost družbe CV-Online kot iskalnega pripomočka očitno ni prizadeta. Nazadnje, tretjič, pravica *sui generis* je namenjena varstvu pred komercialnim parazitizmom, ne pa pred obstojem vsakršne konkurence. Družba CV-Online se tako za nasprotovanje obstoju vseh drugih iskalnikov na področju objav prostih delovnih mest ne more sklicevati na to pravico. Vendar vse to spada v presojo dejanskega stanja, ki jo bo moralo ponovno opraviti predložitveno sodišče.

39 Glej med drugim sodbo z dne 9. novembra 2004, The British Horseracing Board in drugi (C-203/02, EU:C:2004:695, točka 1, prva alinea, izreka).

40 Glej zlasti Derclaye, E., *op.cit.*, str. 94.

41 Ta pripomoček ni del baze podatkov, pomeni pa dodatno storitev. Vendar ima vlogo pri normalni uporabi baze podatkov s strani družbe CV-Online. Na to uporabo glede tega ne vpliva obstoj iskalnika družbe Melons.

50. Poleg tega bo moralo to sodišče upoštevati tudi dodatni vidik, in sicer varstvo konkurence.

Vidiki, povezani z varstvom konkurence

51. Opozarjam, da v skladu s členom 13 Direktive 96/9 ta direktiva ne vpliva na določbe, ki se med drugim nanašajo na pravo nelojalne konkurence. Lahko se zdi, da to pravilo, ki poleg tega vsebuje dolg seznam pravnih področij, na katera navedena direktiva ne vpliva, vsebuje zgolj običajni pridržek, ki je prisoten v številnih zakonodajnih aktih Unije. Vendar je v primeru Direktive 96/9 in še posebej pravice *sui generis*, ki je z njo vzpostavljena, ta omemba nelojalne konkurence precej pomembna.

52. Čeprav ima navedena pravica *sui generis* obliko pravice intelektualne lastnine, namreč izvira iz prava nelojalne konkurence.[42] Njen cilj je zavarovati izdelovalce baz podatkov pred prakso, ki je značilna za nelojalno konkurenco, torej pred parazitizmom. Vendar menim, da to varstvo ne sme voditi do drugega protikonkurenčnega ravnanja, in sicer zlorabe prevladujočega položaja. Pri varstvu izdelovalcev baz podatkov s pravico *sui generis* obstaja tveganje, da bo prišlo do takih praks. Avtorji Direktive 96/9 so se sicer tega tveganja zavedali. Skrb, da se mu izognejo, je tako izrecno omenjena kot razlog za obstoj pravila o nevplivanju, vzpostavljenega z Direktivo 96/9, iz nacionalnega konkurenčnega prava ali konkurenčnega prava Unije, ki je vsebovano v členu 13 te direktive.[43]

53. Sodišče je že večkrat presodilo, da lahko izvajanje izključne pravice, s katero je zavarovana baza podatkov, pomeni zlorabo, ker se ta zavrnitev nanaša na informacije, ki so nujne za izvajanje zadevne dejavnosti, ker ovira pojav novega proizvoda, za katerega obstaja potencialno povpraševanje, ker ni utemeljena z objektivnimi preudarki in ker lahko izključi vsakršno konkurenco na sekundarnem trgu.[44]

54. Ta sodna praksa se je sicer res nanašala na zavrnitev podelitve licence, v obravnavani zadevi pa gre za ponovno uporabo vsebine baze podatkov brez odobritve izdelovalca te baze. Vendar so se zadeve, v katerih je Sodišče imelo priložnost razsoditi, nanašale na baze podatkov, varovane z avtorsko pravico, ki imetniku daje izključno možnost, da odobri ali prepove vsako obliko izkoriščanja varovanega predmeta. Pri taki pravici vsak poseg v sfero, ki je rezervirana izključno za imetnika pravice, pomeni kršitev navedene pravice. S pravico *sui generis* iz člena 7 Direktive 96/9 ni dana tako široka izključna pravica, kot je avtorska pravica. S tem členom je vzpostavljena zgolj možnost, da izdelovalec baze podatkov prepove jemanje izvlečkov ali ponovno uporabo vsebine te baze. Izvajanje te možnosti je torej treba preučiti z vidika prepovedi zlorabe prevladujočega položaja.

55. Spletno mesto „CV.lv“ je predstavljeno kot najpomembnejše spletno mesto objav prostih delovnih mest v Latviji. Zato si je mogoče predstavljati, da je uporaba informacij, ki jih vsebuje, nujna za izvajanje dejavnosti združevanja objav prostih delovnih mest na spletu v tej državi članici.[45] Zavrnitev dostopa do teh informacij bi torej pomenila oviro za pojav takih storitev na tem trgu. Če bi predložitveno sodišče ugotovilo, da delovanje iskalnikov, kakršen je iskalnik družbe Melons, ne škoduje resno naložbi družbe CV-Online v njeno bazo podatkov,[46] bi bila s tem po mojem mnenju odpravljena edina objektivna utemeljitev za zavrnitev.

42 Glej predlog direktive Sveta o pravnem varstvu baz podatkov, COM(92) 24 final, točke od 5.3.6 do 5.3.10, str. 35.

43 V skladu z uvodno izjavo 47 Direktive 96/9 se „pravice *sui generis* ne sme varovati tako, da bi omogočala zlorabo prevladujočega položaja, […] določbe te direktive torej ne vplivajo na uporabo konkurenčnih pravil Skupnosti ali nacionalnih konkurenčnih pravil“.

44 Sodba z dne 29. aprila 2004, IMS Health (C-418/01, EU:C:2004:257, točki 35 in 37 ter navedena sodna praksa).

45 Taka dejavnost namreč ni posebej koristna za uporabnike, če v združenih rezultatih manjka poglavitni akter na trgu.

46 Glej točki 48 in 49 teh sklepnih predlogov.

56. Nazadnje, zadevna zavrnitev očitno izključuje konkurenco z zadevnega trga. Na prvem mestu, družba CV-Online namreč svojo pravico do prepovedi jemanja izvlečkov in ponovne uporabe vsebine svoje baze podatkov izvaja selektivno. Ta družba sama trdi, da ne nasprotuje temu, da njeno spletno mesto indeksirajo in reproducirajo splošni iskalniki, kakršen je Google. Prav nasprotno, to indeksacijo omogoča s tem, da svoje spletno mesto opremlja z metaoznakami, tako da je ta indeksacija natančnejša in da pritegne uporabnike, ki iščejo prosta delovna mesta prek teh splošnih iskalnikov. Po drugi strani pa družba CV-Online nasprotuje enakemu ravnanju specializiranih iskalnikov, kakršen je iskalnik družbe Melons, saj bi lahko ti konkurirali njeni lastni dejavnosti.

57. Na drugem mestu, družba CV-Online ni dejavna zgolj na glavnem trgu objav prostih delovnih mest na spletu, ampak tudi na sekundarnem trgu združevanja takih ponudb prek svojega drugega spletnega mesta, „Visidarbi.lv“, ki je združevalnik objav prostih delovnih mest iz različnih virov, med drugim s spletnega mesta „CV.lv“.[47] Zato je mogoče, da namen izvrševanja pravice družbe CV-Online, da prepove jemanje izvlečkov in ponovno uporabo vsebine svojega spletnega mesta „CV.lv“, v resnici ni varstvo naložb v to bazo podatkov, ampak izrinjenje družbe Melons s sekundarnega trga združevalnikov objav prostih delovnih mest.

58. Seveda je treba merila, vzpostavljena v sodni praksi Sodišča, uporabiti v okviru člena 102 PDEU. Če ravnanje družbe CV-Online ne vpliva na trgovino med državami članicami, potem se ta člen ne uporabi. Vendar se člen 13 Direktive 96/9 sklicuje tako na konkurenčno pravo Unije kot na nacionalno konkurenčno pravo. Zato mora predložitveno sodišče ob upoštevanju latvijskega konkurenčnega prava preveriti, ali ravnanje družbe CV-Online pomeni zlorabo dominantnega položaja. Če je odgovor pritrdilen, bi moralo to sodišče po mojem mnenju izpeljati posledice, ki v konkurenčnem pravu izhajajo iz take zlorabe. Te posledice bi lahko pomenile tudi – če bi predložitveno sodišče menilo, da je to primerno – da se družbi CV-Online zavrne varstvo s pravico *sui generis* iz člena 7 Direktive 96/9.

Omejitev pravice izdelovalca baze podatkov

59. Kot sem omenil,[48] bi moral po mojem mnenju pogoj obstoja škode za naložbo izdelovalca baze podatkov igrati vlogo pri omejitvi pravice tega izdelovalca, da prepove jemanje izvlečkov in ponovno uporabo celotne vsebine te baze ali njenega bistvenega dela. Isto velja za tveganje zlorabe prevladujočega položaja, saj bi taka zloraba nesporno nasprotovala cilju pravice *sui generis* iz Direktive 96/9. Predlagam torej, naj se člen 7(1) te direktive razlaga tako, da ima izdelovalec baze podatkov pravico prepovedati jemanje izvlečkov ali ponovno uporabo celotne vsebine te baze ali njenega bistvenega dela le, če ti ravnanji škodujeta njegovi naložbi v pridobivanje, preverjanje ali predstavitev te vsebine, torej če pomenita tveganje za možnost amortizacije te naložbe z normalno uporabo zadevne baze podatkov. Poleg tega taka prepoved ne sme pomeniti zlorabe prevladujočega položaja izdelovalca baze podatkov na zadevnem ali subsidiarnem trgu. Seveda morata pristojni sodišči preveriti, ali so ti pogoji izpolnjeni.

47 Čeprav je zastopnik družbe CV-Online, ki je bil o tem spletnem mestu povprašan na obravnavi, navedel, da ni pooblaščen za to, da bi govoril o tem predmetu, je iz informacij na spletnem mestu „Visidarbi.lv“ jasno razvidno, da gre za združevalnik objav prostih delovnih mest na spletu, ki je v lasti družbe CV-Online. Delovanje tega združevalnika je podrobno predstavil njegov avtor na tem naslovu: ttps://arkbauer.com/portfolio/building-a-brand-new-visidarbi-lv-job-portal-and-aggregator/.

48 Glej točke od 39 do 47 teh sklepnih predlogov.

Predlog

60. Glede na vse te preudarke predlagam, naj se na postavljeni vprašanji za predhodno odločanje Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija (regionalno sodišče v Rigi, civilni oddelek, Latvija) odgovori:

Člen 7(1) in (2) Direktive 96/9/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. marca 1996 o pravnem varstvu baz podatkov je treba razlagati tako, da:

– iskalnik, ki prekopira in indeksira celotno vsebino prosto dostopnih baz podatkov na spletu ali njen bistveni del in nato omogoči svojim uporabnikom iskanje v teh bazah podatkov po merilih, upoštevnih glede na njihovo vsebino, jemlje izvlečke in ponovno uporabi to vsebino v smislu te določbe,

– ima izdelovalec baze podatkov pravico prepovedati jemanje izvlečkov ali ponovno uporabo celotne vsebine te baze ali njenega bistvenega dela le, če ti ravnanji škodujeta njegovi naložbi v pridobivanje, preverjanje ali predstavitev te vsebine, torej če pomenita tveganje za možnost amortizacije te naložbe z normalno uporabo zadevne baze podatkov, kar pa mora preveriti predložitveno sodišče.

Nacionalna sodišča morajo paziti, da izvrševanje pravice do prepovedi jemanja izvlečkov ali ponovne uporabe celotne vsebine baze podatkov ali njenega bistvenega dela ne privede do zlorabe prevladujočega položaja v smislu člena 102 PDEU ali nacionalnega konkurenčnega prava s strani izdelovalca te baze podatkov na zadevnem ali subsidiarnem trgu.